

Preek 19 september, Startzondag

Lezingen: Zacharja 14: 5b-9 en Johannes 7: 32-39

Beeld: dansen op de sabbat (Chagall: Le Marieé)

Thema: “Van U is de toekomst, kome wat komt”

God is nog aan het komen. Hij is nog onderweg, is nog lang niet wat Hij worden zal. Ik weet eigenlijk niet of we zo wel eens over God spreken. God *is* er, natuurlijk, zeggen sommigen er zelfs, stellig, bij, waar anderen in alle ernst juist vraagtekens zetten bij God, zo van: of er überhaupt wel zoiets als een god bestaat?

Maar van een God die aan het komen is.....ik weet het eigenlijk niet zo goed. Ik weet wel dat het beeld bij Israels profeten op z'n minst met enige regelmaat opduikt. Dwars tegen alle chaos en verdrukking in blijven zij uitkijken naar het komen van God.

Maar wat is dat voor spreken? Hoe kun je dat nu, anno 2021, verstaan? Ik hoor het vooral als taal van hoop. Dus inderdaad tegen alle chaos en verdrukking in. En bij de profeet van deze dag, Zacharje, komt daar dan nog eens een andere notie van hoop bij: de hoop op de eenheid van God. U weet wel, dat van: "Hoor, Israel, de Heer onze God, de Heer is één."

Niet dat dat voor die profeet een vanzelfsprekendheid is. Voor het oprapen ligt, zeg maar. Integendeel. Om zich heen kijkend ziet hij vooral versplintering, fragmentarisering. De wereld is verdeeld tot op het bot en zijn samenleving al net zo. In zijn dagen niet minder dat in de onze, waarin een nieuwe, mede door de overheid geëntameerde tweedeling zich meester maakt van de bevolking. Ik zeg niet dat ik daar niks van snap, maar ik word er niet gelukkig van en ik kan alleen maar hopen dat de kerken zich niet laten slepen in die tweedeling.

Zacharja is er alles behalve gerust op; de eenheid is ver te zoeken en als er al iets van zichtbaar wordt is dat meestal afgedwongen, dus met macht, geweld en dwang. En ook dat is van alle tijden; kijk maar naar het Rusland van Poetin waar deze dagen verkiezingen worden gehouden, of naar Italië waar geen prik betekent geen werk meer en geen inkomen meer.....

Maar de profeet laat zich er niet door uit het veld slaan. Cynisme of wanhoop zijn aan hem niet besteed. Hij spreekt een taal vanhoop.

Alleen, hoop.....daar is er is wel iets mee....dat is nog niet zo eenvoudig. Je hebt ook zoiets als valse hoop, die nergens op gebaseerd is, een illusie dus. Hoop waarmee je mensen als met een kluitje het riet in stuurt. Maar goed, zo hou je soms wel even rustig: godsdienst als opium van het volk, aldus Marx.

Maar dat is niet de taal van de hoop die we horen bij de profeet; vanuit het grondvertrouwen dat 'de toekomst van God is, kome wat komt', ziet hij reikhalzend uit naar

God als de komende. Zo heeft hij de oude verhalen leren verstaan: dat God komt, om te redden, te bevrijden, op te richten. En het Evangelie doet niet anders trouwens..... Dat houdt hem, dat houdt zijn volk op de been. Zoals Israel tot in gaskamers en vuurovens van de kampen is blijven bidden: “de Eeuwige, onze God, de Eeuwige is één”. Midden in een verscheurde wereld vasthouden aan de eenheid van Gods Naam, de Naam die als een belofte wil zijn: Ik zal er zijn en dus: Ik ben de komende.

Dromers en zieners hebben in Israel die verwachting van toekomst opengehouden. In visionaire taal schilderen zij ons een hele, geheelde wereld, waar God koning zal zijn en alle tegenstellingen opgeheven. Visionaire taal, schilderen, de woorden verraden het eigenlijk al: het laat zich alleen maar beelden vangen, beelden, cirkelend rond het geheim. Ieder die beweert precies te weten hoe het zit, slaat de plank mis. En dus zijn het allereerst dichters, mystici en kunstenaars die in de voetsporen van de profeten zijn getreden, meer in elk geva; dan de gemiddelde theoloog..... Taal van hoop, taal tegen het cynisme en nihilisme dat altijd weer sluimerend op de loer ligt. Taal van hoop, die je niet in slaap wil sussen, maar juist klaarwakker wil houden, betrokken, actief: het is al begonnen, merk je het niet? Taal van: en toch! Taal die zegt:

*Als alles is volbracht
zal Hij voor ons een stad
van brood en spelen zijn.
De stok die ons regeert
de bek die ons kleineert
de dood zal niet meer zijn.
Doorschijnen van zijn licht
doorschijnend ons gezicht,
voltooid is ons verleden.
Wensdromen worden waar
wij spreken met elkaar
een taal van hoop en vrede. (Huub Oosterhuis)*

Het Evangelie neemt ons deze zondag nog een keer mee naar het Loofhuttenfeest. Feest van vertrouwen, van die hut waar je door het dak heen de sterren kon zien, als een herinnering aan de tocht door de woestijn. Het is inmiddels de laatste dag van dit feest van een week. Dag van een bijzondere waterceremonie, waarbij niet op een liter gekeken werd: een enorme hoeveelheid water werd uitgestort over het altaar en dat stroomde de tempelberg af, naar alle kanten. En je hoort de oude profetenwoorden als een echo meeklinken. Zie het beeld: er vloeit, stroomt levend water de woestijn in, waardoor zelfs het schijnbaar onmogelijke kan geschieden: dat deze wereldwoestijn vruchtbaar wordt in vrede en recht. Johannes speelt met dat feest en die oude profetenwoorden, om zijn gemeente in de verdrukking een hart onder de riem te steken: “weten jullie nog, hoe de Thora sprak van de sjabbat als beeld van de toekomst van God, toekomst om van te dansen? En weten jullie nog

hoe de profeten in geuren en kleuren, met beelden in overvloed, de toekomst van God uitroepen? Van U is de toekomst, kome wat komt". En Johannes ziet dat alles bij elkaar komen in die Ene, de Messias Jezus: "Wanneer iemand dorst heeft, hij kome tot Mij en stromen levend water zullen uit zijn binnenste kome."

Nog één keer de profeet: "het onderscheid tussen zomer en winter bestaat niet meer, dag en nacht zullen één stralende eenheid vormen. In eendracht zullen Israel en de volkeren samen in de loofhut van de vrede zitten. Voormalige vijanden worden vrienden.

Aanstekelijke beelden voor iedereen met het hart op de goede plek. En ik hoop ook voor vele anderen.

'Van U is de toekomst, kome wat komt'. Juist dat houdt ons gaande, dat maakt dat mensen de handen de mouwen steken, een ambt aanvaarden, meedoen aan activiteiten, in beweging kome, de danspassen van het leven wagen. In het vertrouwen dat die komende God als die kleine dingen van ons dienstbaar laat zijn aan zijn droom met deze wereld: deze wereld anders, met recht, brood en liefde, genoeg voor allen. En dat hoeven dan geen grootse, indrukwekkende daden te zijn. Nee, als het een beetje meezit zijn het vrolijke, speelse beelden en gelijkenissen van de liefde waarmee God de wereld liefheeft.

En geloof me, of niet....maar het is al begonnen! Merk je het niet?Doe mee!

Amen